Ч. 125. Неділя 18 (5) червня 1905 Рік XV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

З Ради державної. — Дальший хід шведско-норвеґских подій. — Вигляди на мир і вісти з поля війни.

На початку вчерашного засіданя палати послів президент палати ґр. Феттер повідомив, що посол берненьскої торговельної палати, вибраний перед кількома місяцями, Зінґер, помер нагле вчера в часі засіданя анкети в віденьскій торговельній палаті. Президент присьвятив єму посмертну згадку. З черги пп. міністри Шенайх, Каль і Букоа відповіли на інтерпеляциї. Відтак відчитано внесеня і інтерпеляциї послів, між ними: внесенє посла Меруновича в справі забезпеченя вдів і сиріт по греко-кат. сьвящениках, п. Брайтера в справі заснованя повітового суду і податкового уряду в Яричеві новім і п. Дашиньского о видалюваню российских еміґрантів із Шлезка і Галичини. — Приступлено відтак до дальшої дискусиї над законом о підвисшеню платні духовеньству. Промавляв ґенеральний бесідник „за“ пос. Житник. — По спростованях деяких послів, при чім прийшло знов до острої виміни слів між социялістами а християньско-социяльними послами і Шенерерівцями, приступлено до вибору 5 членів квотової депутациї і серед живих протестів всенімців і Вольфа вибори переведено. До комісиї тої вибрано між иншими з Галичини пп. ґр. Дідушицкого і Дав. Абрагамовича. Розпочала ся відтак дискусия над справозданєм зелізничої комісиї о будові кільканайцятьох льокальних зелізниць і о год. 3-ій засіданє закрито, назначуючи слідуюче на понеділок.

Норвеґія не задумує уступити з занятого становища і покорити ся перед Швециєю, але з другої сторони не перестає також складати доказів симпатиї для братного народа і королївскої родини. Нову нагоду до того подало їй вчера вінчанє кн. Ґустава Адольфа, молодшого сина короля Оскара. Президент Бернер і міністер Міхельзен вислали з приводу того торжества телеграми з желанєм і заявою почести як до короля так і до молодої пари. — Часописи в Християнії кажуть, що суть докази, немов би Швеция наміряла забрати собі північну часть Норвеґії. Очевидно, що коли би так дійстно було, справа та довела би до оружної розправи, в котрій перевага була би безусловно по стороні Швеции. Швеция бо при 5,200.000 душ населеня виставляє в поле 340.000 правильного войска і 180,000 т. зв. ополченя, супротив чого ціла оружна сила Норвеґії на случай війни виносить 102.000 людий. Також і в маринарці має Швеция перевагу, бо єї фльота числить 70, хоч правда старих, кораблів з 329 арматами і 80 рурами торпедовими, а фльота норвеґска 51 також старих кораблів з 226 арматами і 86 торпедовими рурами. Тому нічого дивного, що Норвеґія старає ся сильно о то, аби довершена революция не викликала війни. І тому доносять з Християнії, що войсковий департамент заперечує урядово всім поголоскам о мобілізациї войск і фльоти норвеґскої.

Як францускі часописи доносять, на вість про мирові переговори мав ґенерал Линевич скликати воєнну раду, котра ухвалила вислати таке письмо до царя: Ваше Величество! Дізнавши ся о добрих услугах президента Рузвельта і згоді Вашого Величества на відкритє мирових переговорів, зібрали ся ми сейчас на воєнну раду, ми, начальники корпусів армії, присутні в тій хвили при ґенеральнім штабі. Ми обговорили, які можуть бути причини до заключеня мира і розважили становища обох армій. Маємо честь пригадати Вашому Величеству, що всі заявляємо ся однодушно і енерґічно за дальшим веденєм війни, аж до дня, в котрім Всевишний увінчає побідою хоробрі наші войска. Не пора говорити о мирі по битвах під Мукденом і Цушімою. Ворог упоєний поводженєм буде певно вимагати услівій, про-

4)

Норвеґія і Швеция.

(Исторично-етноґрафічна розвідка. — Написав К. Вербин).

(Дальше).

Дивна річ, як то нераз дипльоматия і кабінет торгують цілими народами і краями а услужна история славить їх відтак за їх „зручну“ політику, котра поправді подобає на давнїйшу торговою невільниками. Подібно було й з Норвеґією; але Норвежці були першим народом, що не дали торгувати собою і своїм краєм. Длятого история унії Норвеґії зі Швециєю єсть і під сим взглядом вельми поучаюча.

По смерти Християна Августа приступлено зараз до вибору нового наслідника престола. При сім виборі була шведска шляхта від самого початку за Бернадотом, котрий вже при першім виборі дістав був кілька голосів. Той Бернадот був сином францускго адвоката і родив ся в місцевости По (Pau) у Франциї дня 26 січня 1763 р р. та називав ся повним іменем Іван Баптист (хреститель) Юлій Бернадот (Bernado te). В 1780 р. вступив він був до францускго войска і підчас вибуху францускої революциї був вже фельдвебелем а відтак аванcував борзо і дослужив ся аж ранґи маршалка. Коли він в 1805 р. був комендантом францускої залоги в Ганновері а ще більше коли в 1806 р. взяв був в Гольштинї в неволю один шведский корпус, та коли в двох слідуючих роках був в Данії комендантом стоячого там іспаньского войска, умів він так позискати собі шведску шляхту, що тота єго дуже полюбила а опісля так дуже за ним аґітувала, що єго дня 25 серпня 1810 р. вибрано наслідником престола.

Слухаючи ради шляхти, постановив він зречи ся францускго підданьства і перейти на лютерску віру. Ще в 1806 р. надав був єму Наполеон титул князя, але все-таки підозрівав єго, що він стоїть в якійсь тайній звязи з францускими демократами. Коли опісля прийшло до вибору, сказав Бернадот, що єго прийме, але лиш тоді, коли Наполеон на то позволить. Наполеон не дуже був рад тому, що єго ґенерал стане наслідником престола, але мимо того згодив ся на єго вибір, увільнув єго від зложеної присяги, дав єму сьвітлу дружину, казав виплатити єму всю єго платню а крім того додав ще два міліони і позволив єму задержати єго посїлости у Франциї. Мимо того всего не хотів Бернадот дати приреченя, що не буде ніколи вести війни против Франциї. В жовтни 1810 р. приїхав Бернадот до Швециї а король Кароль приняв єго зараз за свого сина, іменував командантом цілої армії і поручив веденє всїх справ державних. Оттак став Бернадот з первістного фельдвебля наслідником шведского престола і прибрав собі імя Кароль Іван.

Наполеон вже давнїйше сердив ся дуже на шведске правительство за то, що оно не дуже помагало єму против Анґлії, а тепер був навіть переконаний, що межи Швециєю а Анґлією єсть якийсь тайний союз против него. Він почав длятого наставати на шведске правительство, щоби оно безусловно виконувало єго прикази вимірені против анґлійскої торговлі а навіть домагав ся, щоби Швеция виповіла Анґлії війну. Шведске правительство представляло єму надармо, що не має ніяких средств до веденя війни і що край попав би в як найбільшу нужду, скоро би застановлено торговлю з Анґлією. Наполеон на то все не зважав а противно домагав ся навіть, щоби в Швециї були установлені митові урядники, щоби шведске правительство вислало кілька тисячів вояків і моряків для залоги на францускїх воєнних кораблях і т. п. Він опісля попустив дещо із своїх жадань, але мимо того роздор став небавком ще більший, як був перед тим.

Швеция остаточно піддала ся жаданям Наполеона і в грудни 1810 р. виповіла війну Анґлії. Анґлійці розуміли то добре, що Швеция зробила то лиш під напором францускго цїсаря і длятого, о скілько було можна, старали ся не робити шкоди Шведам. То лиш ще більше викликало підозрінє у Наполеона і визвало в нїм лиш ще більше оґірченє против Бернадота. Але й Бернадот зміркував вже добре, що не дасть собі ради з Наполеоном, отже почав тихцем від него відвертати ся і шукав потайком помочи у російского царя. За страту Фінляндиї хотів він для своєї будучої держави придбати Норвеґію, котра тоді належала ще до Данії. Він зміркував то добре, що то не удасть ся єму при помочи Франциї, бо Данія стояла кріпко по стороні Франциї а Франция

тивлячих ся достоїньству нашої вітчини. Тимчасом нема ніякої причини згодити ся на них, бо ми ще не дійшли до такої крайности. Катастрофа під Цушімою то, правда, сумна подія, але чейже не має нічого спільного з нашою хороброю армією, що єсть тепер в сьвітлім стані і оживлена бажанєм пімстити ся на ворозі побідою, яка, як сильно віримо, не є далека. Становища наших войск знаменито укріплені. Пора дощів не дозволила нам доси розпочати офензиви, але тепер, коли наші мукденьскі страти цілковито заступлені і коли наші войска скріплені новими корпусами, прибувшими з Европи, чуємо ся в силі ставити успішний опір напорови ворога. Гадаємо, що наша армія буде могла ще в сім місяци розпочати зачіпні кроки, котрі змінять вигляд річи. Повтаряємо ще раз, що Ваше В-во може мати цілковите довіре до сили наших войск, становище, наше цілком не таке безвихідне, аби оправдувало заключенє мира на услівях некористних для Росиї. — Відозва та, підписана всіми начальними ґенералами росийскими в Манджуриї, дивно якось звучить супротив того, що знаємо про хід подій і положенє росийскої армії у Всхідній Азиї.

Новинки.

Львів, дня 17 червня 1905.

— **Є. Е. п. Намістник** гр. Андрей Потоцкий виїздить нині, в суботу по полудни до Відня в справах урядових. З Відня удає ся Є. Ексцеленция до Карльсбаду, де буде перебувати кілька тижднів для лїченя.

— **Майстерскі курси.** Відділ для піддержаня промислу при міністерстві торговлї у Відни устроює майстерскі курси для мужеских кравців, шевців, столярів, теслїв, слюсарів і ґальвано-техників. Ті курси мають на цїли висше вобразоване згаданих ремесел. Курси відбувають ся 4 до 6 разів на рік і кождий тревае 6 взглядно 8 тижднів. О приняте на курси можуть убігати ся майстри і челядники в вінї від 24 до 45 лїт. Знанє німецкого язика пожадане для зрозуміня викладів. Ученики, котрі викажуть ся сьвідоцтвом убожества, одержать стипендиї, а просьби о них треба вносити до міністерства торговлї. Просьби о приняте на курс і о уділенє стипендиї мають бути уложені в німецкім язиці, без стемпля, під адресою відділу для піддержаня промислу в міністерстві торговлї (Gewerbe-Förderungsdienst des k. k Handelsministeriums in Wien IX. 2, Severingasse 9). З огляду на те, що на майстерскі курси у Відни доси дуже мало зголошувало ся учеників з Галичини, було би пожаданим, аби наші ремісники згаданих професий покористували ся доброю нагодою і не залишили зголосити ся як найчисленнїйше.

— **Жертви експльозиї ґазу.** Вчера перед годиною 7-ою рано прийшов до сутерини готелю „Бельві", де стоять машини до витворюваня електричного сьвітла, машиновий топник Кароль Дишковский. Однако ледве переступив поріг, почув наглий сильний сопух ґазу. Не надумуючи ся, вийшов сейчас на подвіре і візвав до помочи працюючих в тім домі при будові каналу робітників Василя Сенюту і Ів. Боднаря, велячи їм взяти трохи цементу до залїпленя отвору в ґазовій рурі. Разом з ними зійшов до сутерини другий топник машиновий Михайло Сьвентоцкий і жінка сторожа Аґата Клутова. Дишковский прийшовши до салї машин, почав глядати отвору в ґазовій рурі, присьвічуючи собі сірниками. Певне мусів наткнути ся на отвір, бо в одній хвили роздав ся гук вибуху. Дишковский вийшов вправдї цїло з тої пригоди, але прочі чотири особи, що з ним зійшли до сутерини, так попарені, що стация ратункова мусїла їх перевезти до шпиталя. Пожар, що вибух по експльозиї, угасила пожарна сторожа. О скілько пізнїйше показало ся, причиною нещастя було ушкодженє ґазової рури робітниками працюючими при будові каналу.

— **Несподіване відкрите.** Один із звістних львівских промисловців — як пишуть львівскі ґазети — єсть властителем невеликого старого двірця, положеного недалеко єго фабрики, котрий винаймає приватним сторонам. Сими днями показала ся потреба деяких направок в двірци і властитель єго покликав крім інжинїра також і слюсаря, позаяк треба було переробити попсовані клямки дверий. І ось при віднїманю одної клямки показало ся, що она зроблена із щирого золота, а вскорі пересьвідчено ся, що й прочі клямки так само зроблені з золота. Загальна вартість відкритого в той спосіб скарбу, має виносити кілька тисяч корон.

— **Смерть під колесами поїзду.** З Перемишля доносять: В понеділок лат. Зелених сьвят лучила ся тут страшна пригода. Двайцятьсїмлїтний син касиера надворної друкарні у Відни, Филиповский, їдучи з вітцем з Перемишля до Городка, аби там відвідати свояків, станув при вікні, приглядаючи ся околици. Нагло незамкнені двері отворили ся і Филиповский випав з поїзду та на місци погиб під колесами.

— **Крадїж коний.** О півночи з дня 14 на 15 с. м. — як пишуть з Ярослава — зловила міска поліция двох жидів, що дуже скоро їхали кіньми через місто. З розслїдів показало ся, що коні були украдені. То два темні каштани, добре удержані, $17\frac{1}{2}$ міри, шестилїтні. Імовірно не були коні куті, бо не мали підков і знаків з ухналів. Один з коний мав узду з боками обкладаними синїм сукном, як уживають в Росиї. Де украдено коні, не хотять конокради виявити. Пошкодований повинен зголосити ся до суду або до маґістрату в Ярославі

— **Арештованя на границі росийскій.** Posener Ztg. доносить з росийскої стациї Ейдкуни, що дня 14 с. м. росийска жандармерия арештувала в вагонї 11 росийских студентів, котрі поверпали з заграниці до Росиї. Тим студентам сейчас забрано цілий їх пакунок і зревідовано,

---

ще в 1807 р. запоручила Данії ненарушимість єї посілостий. Скорше можна то було осягнути при помочи Росиї і Анґлії, котрі ворогували против Данії. З другої же сторони цар Александер знав, що Бернадот належить до тої партиї у Франциї, котра противна Наполеонови, і длятого старав ся позискати собі єго. Він не лиш охотно признав єго вибір на наслїдника престола, але таки й старав ся позискати Швецию для союза з Росиєю і Анґлїєю против Франциї і длятого, коли висилав свого найзручнїйшого диплемата Чернишева до Парижа, казав єму поступити до Штокгольму і там завести формальний союз Швециї з Росиєю і Анґлїєю.

В сїчни 1812 р. удало ся ворогам Бернадота намовити Наполеона до ворожих кроків против Швециї. Він приказав командуючому в північній Німеччині ґенералови Давустови обсадити шведске Поморє. Той старав ся виконати приказ як найскорше: він приказав дня 27 сїчня обсадити Поморє француским войском, розброїти там шведске войско і змусити урядників признати власть цїсарску. Факт сей не довів до зірваня диплематичних зносин, як того загально сподївали ся, але прискорив підготовлений вже від давна союз Швециї з Росиєю. Дня 24 марта 1812 р. прийшло межи Швециєю а Росиєю до заключеня формального союза. В договорі сім обіцяв ся цар Александер I. до помочи Швециї забрати Норвеґію а Швеция взяла на себе обовязок на случай війни Росиї з Франциєю вислати 30.000 мужа до північної Німеччини, але під услівєм, що аж тоді, коли забере Норвеґію. Але що тоді ще й Росия і Швеция жили в дружбі з Франциєю, то сей договір укривано старанно а оголошено инший, на котрий Франция не могла жалувати ся. Із сего видимо хиба найлїпше, як то иноді диплематия пускає ся просто на розбій і торгує нераз краями і народами, до котрих не має зовсїм ніякого права.

В липни приступила Швеция також і до союза з Анґлїєю. Під конець того місяця заключили Анґлїйці в Еребро угоду зі Швециєю і Росиєю, внаслїдок котрої обі тоті держави мали одержати запомогу від Анґлїї, а за то обовязала ся Росия отворити свої порти для анґлїйских кораблїв і на запоруку видати свою фльоту а Швеция зобовязала ся вислати войско до Німеччини. Наполеон довідав ся о приступленю Швециї до єго ворогів аж тоді, коли вже єго войско стояло на росийскій земли.

Як закінчила ся війна Наполеона з Росиєю, се звістно загально. По великій битві під Липском в жовтни 1813 р. виступив Бернадот яко шведский наслїдник престола Кароль Іван против Данців і побив їх; внаслїдок того прийшло в Кіль дня 14 сїчня 1814 р. до мира, силою котрого Данія обовязала ся відступити Норвеґію Швециї і взяти участь в борбі против Наполеона. Даньский король Фридрих IV. звільнив тоді Норвежців від присяги вірности і просив їх, щоби они стали вірними підданими короля шведского. Але Норвежці не хотїли о тім нічого й чути. Они сказали, що договір в Кіль не обходить їх нічого; даньский король може зрікати ся свого права пановання, але о судьбі народу не вільно єму рішати; о тім може рішати лиш сам нарід. Тепер вже й Данці зачали зволїкати виконанє договору в Кіль, а король Фридрих вислав до Норвеґії свого своячка Християна, котрий був там давнїйше намістником і котрого Норвежці дуже любили, а той видав в лютім 1814 р. відозву до народу, в котрій оголосив ся реґентом. В маю скликано народні збори до Айдсволь недалеко Християнії і ті ухвалили там, як вже звістно, дня 14 мая 1814 р. наскрізь демократичну конституцию або т. зв. „Ґрундльов" (основні закони), до котрої взяли собі за взорець американьску конституцию, француску конституцию з 1791 р. та іщпаньску з 1812 року. Замітне то, що тоді ухвалено установити парлямент лиш з одною палатою і відмовлено королеви право вета і право розвязуваня палати. По ухваленю конституциї вибрав стортінґ в маю одноголосно Християна королем Норвеґії.

Тимчасом як Швеция так і Анґлїя загрозили даньскому королеви, що обсадять знову Шлесвиґ і Гольштин своїм войском, а король приказав тоді князеви і всім даньским урядникам, щоби до чотирох недїль виїхали з Норвеґії. Коли Християн не хотів виконати приказу короля, з'явив ся шведский наслїдник престола Бернадот з войском на границі Гольштина. Рівночасно завели й комісарі: росийский, пруский, австрийский і анґлїйский переговори з даньским королем Фридрихом, а той рішив ся тоді під конець червня видати другий раз приказ та завізвав Норвежців знову, щоби они піддали ся Швециї, обіцюючи їм в імени союзних держав, що їх нова конституция буде задержана. Мимо того норвеґский нарід не піддав ся. Тоді вступив Бернадот зі шведским войском до Норвеґії і там вела ся через кілька недїль війна. Норвежці боронили ся хоробро. Наконець побачив кн. Християн, що єго опір не доведе до нічого і він рішив ся уступити. Дня 17-го серпня заключив він в Мос угоду, в котрій обовязав ся піддати ся волї Европи і скликав стортінґ, котрий шведского володїтеля мав вибрати норвеґским королем, але під услівем, що конституция з мая буде задержана і в ній будуть пороблені лиш такі зміни, яких буде вимагати упія або сполученє обох країв в одну державу. Скликано отже надзвичайний стортінґ до Християнії а той дня 4-го падолиста ухвалив сполученє Норвеґії зі Швециєю під згаданими услівями. Так отже шведский король Кароль XIII. став королем Норвеґії. Договору в Кіль Норвежці нїколи не признали і з него остало ся хиба лиш то, що Ісляндию, Фарнер і Ґренляндию відділено від Норвеґії.

Тут місце навести кілька головнїйших черт з норвеґскої конституциї з 1814 р., котра зі всїх монархічних конституций єсть найвільнодумнїйша; єї доповняють ще т. зв. акти державні з 31 липня і 6 серпня 1815 року, котрих перший артикул постановляє: „Королївство Норвеґія буде свобідною, независимою і неподїльною державою, сполученою зі Швециєю під одним королем. Форма правлїня єсть обмежена, дїдична монархія". Дальші постанови суть слїдуючі:

Король, котрий мусить бути лютерского віроісповіданя, бо то віра державна, єсть обовязаний приїздати що року до Норвеґії; він

а відтак перевезено арештованих під сторожію до Петербурга. Ходить чутка, що арештовані студенти належали до революцийного товариства, що мало свій осідок в Швайцариї.

— **Повінь у Львові.** Вчера по полудни перед 6-ою годиною пустив ся у Львові дощ, що вскорі перемінив ся в страшенну зливу. З горішних улиць міста плили правдиві ріки. Вода попсувала богато небрукованих доріг, а денеде позривала хідники і бруки. В улицях низше положених позаливала повінь всї сутеринові мешканя і пивниці, в деяких місцях стояла на $1^1/_2$ метра високо. Трамваї електричні їздили спершу як пароходи розбиваючи розбурхані филї, але остаточно мусїли станути і перерва тревала яку годину. В готели Жоржа залила вода склепові маґазини в сутеринах і наробила дуже великої шкоди. При дорозї Вулецкій розірвала повінь т. зв. став Собка, звідки сплило богато риби. Взагалї шкід було дуже богато і поки-що не можна їх оцїнити. Помочи полїциї, войска, сторожи пожарної і водопроводної зажадано рівночасно з ріжних сторін міста в яких 100 случаях. На жаль служба міска показала ся цїлком неприготовленою до такої акциї і лише одна полїция подавала загроженим повенію мешканцям поміч. В одній улици, де повінь залила старий партеровий домок аж по вікна, полїция мусїла перевести з даху 9 осіб, бо дім грозив заваленем. Злива з перервою коло години 7-ої тревала аж поза північ. В деяких хвилях робила она вражінє хмаролому. Вода з Полтви наробила богато шкоди в підмійских селах, бо повиривала береги і замулила сїножати.

— **Страх арештований жандармом.** В дворі паньства К. в Заричи почало щось страшити. Нераз серед глухої тишини відзивав ся неначе з під землї голос, а присутним волосє „ставало дубом" на голові. Одного дня каже п. К. до родини: „Завтра їду до Львова". На се відозвав ся глухий голос: „Не поїдеш, бо я не позволю". Всї остороцїли, але п. К. не надумуючись пішов по жандарма і разом з ним почав шукати „страха". Всї і паньство і служба з напруженем ждуть вислїду, бо жандарм станув в кутї сьвітлиці і наслухував. Нараз почав „страх" кляcти. Та в тій хвили жандарм прискочив до присутної служниці і ударив єї долонею в лице. Служниця була черевобесїдницею і страшила своїм голосом присутних. „Страх" пішов до арешту.

Телеґрами.

Париж 17 червня. Вчера відбула ся конференция між послом японьским Мотоно і президентом мінїстрів Рувієром. Конференция дотикала справи мирових переговорів, однако в мінїстерстві справ заграничних заховують строгу тайну.

Петербург 17 червня. Депутация московского з'їзду згодила ся на то, аби не представляти цареви резолюциї на письмі, лише бажаня свої виявити устно. Також згодила ся на зменшенє числа участників депутациї, але рішучо відмовила дати до передвступного затвердженя свої устні бажаня.

Вашинґтон 17 червня. Між обома правительствами в Токіо і Петербурзї ведуть ся переговори за посередництвом Вашинґтона, що мають на цїли стрічу ґен. Линевича з маршалком Оямою. При тій стрічи мають оба ґенерали заключити перемирє, котре промостило би дорогу мировій конференциї у Вашинґтонї. Час перемиря не певний, але має бути розмірно короткий, аби хід переговорів був о скілько можна присьпішений.

Петербург 17 червня. „Нов. Время" доносить, що вже цїлком певно буде проєкт Булиґіна представлений радою мінїстрів безпосередно до царского затвердженя. Рада державна не буде покликана до нарад над проєктом, а то в цїли як найскорійшого скликаня представителїв народа. Наради представителїв розпічнуть ся в вересни. Як доносять, в тім проєктї мають бути жиди виключені від права виборчого. Инші народности не суть обмежені. Армія, маринарка, полїция і прокураторня не будуть брати участи в виборах.

Кольонїя 17 червня. До Köln. Ztg. доносять, що з 200.000 вояків призначених для скріпленя армії Линевича в Манджуриї відійшло вже загалом 45.000 людий.

Петербург 17 червня. Ґенерал Лїневич телеґрафував дня 16 с. м.: Дня 11 с. м. наш відділ рушив в напрямі Юлюн, заатакував неприятеля і приневолив єго уступити до села Фуфулин. Перед тим неприятель спалив всї нагромаджені собою запаси. Другий відділ заатакував дня 12 с. м. місцевість Навшансу і відпер неприятеля в північнім напрямі.

Вашинґтон, 17 червня. З віродостойного жерела впевнюють, що відпоручником росийским до веденя мирових переговорів має бути впзначений росийский амбасадор в Парижи Нелїдов, а японьским маркіз Іто, о скілько єму на то позволить здоровлє.

Константинополь 17 червня. Султан дозволив болгарскому ексархови на виїзд за границю в цїли покріпленя здоровля.

Господарство, промисл і торговля.

— **Цїна збіжа** у Львові дня 15 червня: Цїна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 8·50 до 8·60; жито 6·40 до 6·50; овес 7·20 до 7·40; ячмінь пашний 6·50 до 6·75; ячмінь броварний 6·90 до 7·—; ріпак 12·50 до 12·75; льнянка —·— до —·— горох до вареня 7·75 до 9·25; вика 11·50 до 12·50; бобик 7·50 до 7·75; гречка 10.50 до 12·—; кукурудза стара 7·75 до 8·—; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 40·— до 60·—; конюшина біла 50·— до 65·—; конюшина шведска 45·— до 65·—; тимотка 25·— до 32·—.

НАДІСЛАНЕ.

має виконуючу власть, котру сам виконує неодвічально, але каже виконувати через одвічальну раду державну, котра має ся складати з одного мінїстра державного і бодай сїм норвеґских мужів. Мінїстер державний і два члени ради державної їдуть з королем до Швециї і творять там єго норвеґску раду. Король має такі виключні для себе права: дістає не конче велику цивільну лїсту (платню), має право помилувати, іменувати урядників у войску, в судействі і адмінїстрациї, право надаваня ордерів, верховну команду над войском і фльотою, право виповідати війну і заключати мир. Законодайну власть виконує він лиш спільно з представителями народу, зі стортінґом. Вибираний до стортінґу може бути кождий Норвежець, що має звиж 30 лїт і бодай десять лїт перебуває в краю; право бути вибраним має кождий норвеґский горожанин, що переступив 25 рік житя, проживає в краю пять лїт і осїв на ґрунтї. Кождих 50 правиборцїв в містах і 100 правиборцїв по селах вибирають одного виборця; вісїм днів опісля сходять ся всї ті правиборцї і вибирають з поміж себе четвертину яко послів на три роки; посли дістають диєти і гроші на дорогу з державної каси, і через той час, як треває стортінґ, не вільно їх арештувати. Стортінґ дїлить ся на дві части або палати: четвертина вийшовших з вибору єго членів творить ляґтінґ, котрий розсмотрює проєкти законів, а прочі три чверти творять одельстінґ. Правительство або якийсь член стортінґу предкладає проєкти законів, одельстінґ радить над ними, ляґтінґ розсмотрює виготовлені проєкти і приймає їх та подає королеви до затвердженя і тодї одержують они силу закона. Король може два рази відмовити санкциї; коли же так відкинений проєкт закона стортінґ ухвалить ще й третий раз на третїй з ряду по собі слїдуючих сесиї і в обох своїх палатах, то проєкт закона і без королївскої санкциї стає правосильним. Так стало ся н. пр. з ухваленем закона о скасованю шляхти в Норвеґії, так стало ся і тепер з законом о консулятах, котрого король не хотів затвердити. Податки і видатки державні установляє і призволює стортінґ.

Так отже були від самого початку шведско-норвеґскої унїї дві окремі держави, з окремими мовами, окремою внутрішною адмінїстрациєю, войском, маринаркою, банками і системою монетарною, з окремою тарифою митовою, школами і т. д. Короля Карола XIII. вибрано виразно королем Норвеґії, а єго адоптований син Кароль Іван (Бернадот) заявив то виразно перед стортінґом в Християнії в своїй по французски виголошеній бесїдї, приймаючи в імени короля основні закони. Се єсть для нинїшних відносин річ вельми важна, бо коли Норвежцї без примусу, добровільно вибрали собі королем шведского короля і коли той король а з ним і єго край згодили ся на той вибір і оба краї окремо злучили ся лиш в особі одного короля в одну державу, то Норвеґія має нинї так само право розірвати унїю і подякувати шведскому королеви за єго дальшу опіку. Швеция в такім случаю не має нїякого права чіпати ся Норвеґії і виповідати їй війну. Та й шведский мінїстер справ заграничних заявив тодї виразно другим державам, що злука не настала на основі договора в Кіль, лиш на основі взаїмного довіря.

Крім конституциї суть ще, як вже було сказано, два акти державні, котрі мають таку саму силу як конституция. В них містять ся постанови що до наслїдства престола і провізоричного правительства на случай малолїтности короля або єго нездібности, постанови що до стану в часї війни і мира, постанови о заключуваню союзів та о принятю і висиланю дипльоматичних заступників. Треба тут ще додати, що коли король їде до Норвеґії, то з ним їдуть три шведскі мінїстри і там залагоджують спільні справи. Справи заграничні залагоджувано доси так, що король казав шведскому мінїстрови справ заграничних залагоджувати такі справи також і для Норвеґії і дипльоматичні заступники і консулї за границею виступали рівночасно яко заступники Швециї і Норвеґії.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недонада. — (Телефона ч. 527).